

ΠΗΛΕΝΙΑ ΠΕΘΕΡΑ

Σκῶμμα

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

ΤΑΣΣΟΣ ΜΑΓΚΑΝΟΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΤΖΑΜΑΣ

ΑΧΘΟΦΟΡΟΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ἡ σκηνὴ σύγχρονος ἐν Ἀθήναις.

Δωμάτιον εὐρύχωρον γυμνὸν ἐπίπλων σχεδόν. Θύραι τοῦ δωματίου ἑκατέρωθεν. Θύρα εἰς τὸ βάθος· καὶ δεξιᾷ μὲν τῆς θύρας ταύτης ψάθινον ἀνάκλιντρον ἀριστερᾷ δὲ τράπεζα ἐφ' ἧς ὑάλινον ἀγγεῖον πλήρες ὕδατος, ἐν ᾧ πλέουσιν ἐρυθροὶ ἰχθῦς. Ἐπὶ τῶν τοίχων εἰκόνες παριστῶσαι σκηνὰς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ἐδώλια ψάθινα.

ΣΚΗΝΗ Α'

ΜΑΓΚΑΝΟΣ εἰσερχόμενος ἀριστερόθεν, ΤΖΑΜΑΣ
εἰσερχόμενος διὰ τῆς μεσαίας θύρας.

ΤΖΑΜΑΣ

Καλημέρα.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Καλῶς τον.

ΤΖΑΜΑΣ

Μ' ἐγύρευες, ἔμαθα.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ναὶ, ἤθελα καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ. Κάθησε.

ΤΖΑΜΑΣ καθήμενος

Συννεφιασμένο σὲ βλέπω· τί τρέχει;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ καθήμενος παρ' αὐτῷ

Νὰ... ἡ Στυλιανή...

ΤΖΑΜΑΣ

Τί ἔπαθε;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ξέρω κ' ἐγώ;... ἔλεγα νὰ τὴν ἔπερνες σπίτι σου...

ΤΖΑΜΑΣ ἐγειρόμενος

Σπίτι μου;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Γιὰ λίγον καιρὸ μονάχα... ὅχι γιὰ πάντα...

ΤΖΑΜΑΣ

Μὰ τί ἔτρεξε;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Εἴμαστε πέντε μήνους παντρεμμένοι... τί λέω 'γώ, .. πέντε καὶ πᾶν' ἔξῃ... σ' αὐτοὺς τοὺς ἔξῃ μήνους μέσα ἓναν κακὸ λόγον δὲν ἀλλάξαμε. Καλὴ, φρόνιμη, νοικοκυρὰ, εἶνε χαριτωμένη γυναιχία ἡ Στυλιανή μου... μὰ εἶνε τώρα κάμποσαις 'μέραις ποῦ δὲν κάνει ἄλλη δουλεὶς παρὰ νὰ κλαίῃ ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἴσα μὲ τὸ βράδυ.

ΤΖΑΜΑΣ ἐκπληκτος.

Κλαίει;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Καὶ τί κλόμμα!

ΤΖΑΜΑΣ καθήμενος

Μήπως ἔχει τίποτε; Δὲν τὴν 'ρώτησες;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Μιὰ καὶ δυὸ φοραῖς; Κάθε στιγμὴ τὴ 'ρωτῶ... μήπως λέει καὶ τίποτε;... Τίποτε... Δὲ βγάζει μιλιὰ ἀπ' τὸ στόμα της καὶ νὰ τὰ δάκρυα ἴσα μὲ τὰ πόδια της.

ΤΖΑΜΑΣ:

Μπα!

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Είπα κ' ἐγὼ νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ τὴν πάρῃς γιὰ μερικαῖς
'μέραις 'ς τὸ σπίτι σου, σὰν ἀδερφή σου ποῦ εἶνε, ἴσως καὶ σὰς
ἐπεθύμησε, ξέρω κ' ἐγώ;

ΤΖΑΜΑΣ

Τί νὰ κάνῃ 'ς τὸ σπίτι; Πέντε ἀδέρφια χωρὶς μάνα, χωρὶς πα-
τέρα, καθένας μὲ τὴ δουλειά του ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι ὅλη τὴν ἡ-
μέρα, τί νὰ κάνῃ σ' ἐμᾶς;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Νὰ ξανσίξῃ ἡ καρδιά της. . . ξέρω κ' ἐγώ;

ΤΖΑΜΑΣ

Ἄ, μπα! κολοκύθια! Φώνηξες τὸ γιατρό;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Τρεῖς γιατροὺς τῆς ἔχω φέρει ἴσα μὲ τώρα.

ΤΖΑΜΑΣ

Αἱ, τί εἶπαν;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Κανένας δὲν ἔμπορετε νὰ καταλάβῃ τί ἔχει.

ΤΖΑΜΑΣ

Ποῦ εἶνε; πᾶμε νὰ τὴν ἰδῶ.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Νά την ἔρχεται. . . Κύτταξέ την, πάλι κλαμμένη εἶνε. Δὲν
τὴν ῥωτᾷς ἐσὺ τί ἔχει, τί θέλει; ἴσως ἐσένα σοῦ εἶπῃ τὸν πόνο
της.

ΤΖΑΜΑΣ

Θὰ τὴν ῥωτήσω ἄφησέ με μονάχο μαζί της.

ΣΚΗΝΗ Β'

ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ ΣΤΥΛΙΑΝΗ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ μελαγχολικῶς.

Καλημέρα, Σπύρο, πῶς ἀπὸ 'δῶ;

ΤΖΑΜΑΣ

Αἴ, ἦρθα νὰ ἰδῶ τί κάνετε.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ δακρύουσα.

Τί κάνουν τ' ἀδέρφια μας; πῶς δὲν ἔρχονται; . . . μ' ἐξε-
χάσατε.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ κρυφίως τῷ Τζάμα

Αὐτὸ εἶνε ποῦ σοῦ λέω... σᾶς ἐπιθύμησε.

ΤΖΑΜΑΣ

Δὲ σ' ἐξέχασε κανεὶς, Στυλιανή μου, μὰ ἡ δουλειאַς, βλέπεις.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ κρυφίως τῷ Τζάμα

Ῥώτησέ την τὸ λοιπὸν, ἐγὼ ἐδῶ εἶμαι, δὲ φεύγω. [Μεγαλο-
φώνως.] Θέλεις τίποτε, Στυλιανή; πάω ἴσα μὲ τὸ παζάρι.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

"Οχι· εὐχαριστῶ.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἀπερχόμενος ἰδίᾳ

Τί νὰ ἔχη ἡ κυμένη!

ΣΚΗΝΗ Γ'

ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ πλὴν τοῦ ΜΑΓΚΑΝΟΥ

ΤΖΑΜΑΣ

Λοιπὸν, Στυλιανή, πῶς τὰ πᾶμε; καλὰ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ στένουσα

Ἄ!

ΤΖΑΜΑΣ

Γιατὶ, γιατί, βχυρνασστενάζεις;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ἀμ' εἶνε ζωὴ αὐτή;

ΤΖΑΜΑΣ

Τί ἔχεις; δὲν εἶσαι εὐτυχισμένη;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Εὐτυχισμένη λέει; Ποιὸς ἔχατε τὴν εὐτυχίαν γιὰ νὰ τὴν εὖρω γώ;

ΤΖΑΜΑΣ

Τί λές, Στυλιανή μου; ἔχεις κανένα παράπονον μὲ τὸν ἄντρα σου;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ἄ, ὁ καυμένος! καλλίτερος ἄντρας δὲν ἔμπορεῖ νὰ γείνη σ' αὐτὸν τὸν κόσμον.

ΤΖΑΜΑΣ

Λοιπὸν; ποῦ εἶναι ἡ δυστυχία σου; [Βλέπων αὐτὴν κλαίουσαν]. Μὰ τί κλαῖς; τί σοῦ λείπει; Ὅλα τᾶχαις, ἀφοῦ καλλίτερος ἄντρας δὲν ἔμπορεῖ νὰ γείνη ὡς αὐτὸν τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν Τάσσο. Στὸ σπίτι δὲν εἶχες τὰ καλὰ ποῦ ἔχεις ἐδῶ. Εἴχαμε τὴν ἀτυχίαν νὰ χάσουμε τοὺς γονιούς μας μικρὰ παιδιὰ, σᾶς ἐμεγάλωσα ἐγὼ, σ' ἐπάντρεψα, ζῆς εὐτυχισμένη, τί παραπάνω θέλεις;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Τί θέλω;

ΤΖΑΜΑΣ

Ναί, πές μου τί σοῦ λείπει νὰ σοῦ τὸ δόσουμε. Ἄν δὲν ἔμπορῇ ὁ ἄνδρας σου ἓνας, πέντε ἀδέρφια εἴμασθ' ἐμεῖς καὶ ὁ διάβολος νὰ σκάσῃ κἄτι θὰ καταφέρουμε.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Οὔτε ὁ ἄντρας μου, οὔτ' ἐσεῖς θὰ ἔμπορέσετε ποτὲ νὰ μοῦ δώσετε ἐκεῖνο ποῦ θέλω καὶ γι' αὐτὸ θὰ εἶμαι πάντα δυστυχισμένη.

ΤΖΑΜΑΣ

Τόσο μεγάλο πρᾶγμα εἶνε ; [Βλέπων ὅτι πάλιν κλαίει.] Πάλι κλαῖς ; Τέλος πάντων πές τί εἶνε καὶ ποιὸς ξέρει ἂν δὲ ἔμπο-
ρέσουμε νὰ κάνουμε τίποτε

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ὀλοφυρομένη

"Αφησε... δὲ γίνεται...

ΤΖΑΜΑΣ

Μὰ μὴν κλαῖς, Στυλιανή μου· γιατί ραγίζεται ἡ καρδιά μου
νὰ σὲ βλέπω... Πές μου τί εἶνε... "Ελα Στυλιανή, πές το
τοῦ ἀδερφοῦ σου. Στυλιανή μου. (ἐναγκαλιζόμενος αὐτήν.) Μὴ χαλ-
νᾷς τὰ ματάκια σου... τί θέλεις ; πές μου τί θέλεις ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

"Ηθελα...

ΤΖΑΜΑΣ

Λέγε λοιπὸν... τί ἤθελες ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

"Ηθελα μιὰ πεθερά.

ΤΖΑΜΑΣ

Τί πρᾶγμα ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Μιὰ πεθερά.

ΤΖΑΜΑΣ

Πεθερά ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ναί.

ΤΖΑΜΑΣ

Τί εἶνε αὐτό ; ἔπιπλο ἢ ροῦχο ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Καλὲ μιὰ πεθερά... πεθερά... πῶς νὰ σοῦ εἰπῶ ;...

ΤΖΑΜΑΣ

Μὰ μήπως ξέρω ἐγὼ τί θέλετε νὰ 'πῆτε σήμερα μ' αὐτό ; κα-
θὼς κατάντησαν ἡ μόδες ποῦ ξέρω ἐγὼ τί θὰ εἰπῇ πεθερά ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

"Αχ. Θεέ μου· δὲν κατλαβαίνεις. Καλὲ σοῦ λέω πεθερά....
νὰ σὲν νὰ εἰποῦμε μιὰ μάννα.

ΤΖΑΜΑΣ ἐγειρόμενος βιαίως

Τί ; μιὰ μάννα ; τέτοια πεθερὰ θέλεις ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ναὶ, τέτοια ἤθελα νᾶχα, κι' ἄς ἦταν καὶ πηλένια.

ΤΖΑΜΑΣ ποιῶν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ

Μέγας εἶσαι κύριε καὶ θυματὰ τὰ ἔργα σου ! Καὶ γι' αὐτὸ
κλαῖς ;

ΤΤΥΛΙΑΝΗ κλαίουσα

Γι' αὐτό.

ΤΖΑΜΑΣ μειδιῶν

'Αμ' δὲν εἶσαι καλὰ, Στυλιανή μου, καὶ καλὰ θὰ κάνης νὰ πᾶς
'ς τὴν Τήνη τώρα ποῦ θ' ἄρθῃ τὸ πνηγῦρι.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Γέλα ἐσὺ, ἐγὼ ὁμως εἶμαι δυστυχισμένη.

ΤΖΑΜΑΣ

Γιατὶ δὲν ἔχεις πεθερά ! Σῶτον κύριε τὸν λαόν σου ! 'Αμ' ἐδῶ
οἱ ἄνθρωποι δίνουν ὅ τι ἔχουν καὶ δὲν ἔχουν γιὰ νὰ μὴν ἔχουν πε-
θερὰ καὶ σὺ κλαῖς γιατί δὲν ἔχεις ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

'Ακοῦς, λέει, κλαίγω, πῶς νὰ μὴν κλάψω ; λίγο τῶχεις ;

ΤΖΑΜΑΣ

Αἶ, καλὰ, τί νὰ γεῖνῃ τώρα ; νὰ εἶχε ὁ ἄντρας σου μητέρα
νὰ τὴν φέρῃ νὰ κάτῃ μαζὶ σὺ· μὰ ποῦ δὲν ἔχει ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ κλαίουσα

Αὐτὸ εἶνε ποῦ δὲν ἔχει...γιατὶ νὰ μὴν ἔχη;

ΤΖΑΜΑΣ

Γιατὶ, γιατὶ...γιατὶ 'πέθχνε.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ὀλοφυρομένη

Γιατὶ νὰ πεθάνη;

ΤΖΑΜΑΣ

Αἶ, μὰ εἶσαι ντίπ παιδὶ, καϋμένη Στυλιανή, καὶ φταίω ἐγὼ ποῦ κάθουμι καὶ 'μιλῶ μαζὶ σου. [Λαμβάνων τὸν πῖλον αὐτοῦ.] 'Αντίο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Φεύγεις;

ΤΖΑΜΑΣ

'Αμ' τί νὰ κάνω; μοῦ γυρεύεις πεθερά, ποῦ νὰ τὴν εὔρω 'γὼ τὴν πεθερά; Θέλεις νὰ τὴν φτειασω; 'Αν ἤμουν μαρμαρᾶς νὰ σοῦ φτειανα μιὰ πηλένια ἀφοῦ καὶ τέτοια σοῦ κάνει' μὰ δὲν εἶμαι μαρμαρᾶς, εἶμι φούρνχρης κ' ἡ πεθεραῖς δὲν γίνονται ἀπ' ἀλεύρι, ὅσο κι' ἂν τῆς ζυμώσης.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ὀλοφυρομένη

Καλὰ...αὐτὴ ἡ λύπη θὰ μὲ πάη 'ς τὸν τάφο. ['Ανερχομένη.] 'Αντίο.

ΤΖΑΜΑΣ

"Ελα ἐδῶ, ποῦ πᾶς;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ἀπερχομένη.

Δυστυχία μου!

ΣΚΗΝΗ Δ'

ΤΖΑΜΑΣ καὶ εἶτα ΜΑΓΚΑΝΟΣ

ΤΖΑΜΑΣ

Πάει ἔφυγε! [κατερχόμενος] Δὲν εἶνε καλὰ ἡ ἀδερφή μου

καὶ πρέπει νὰ κυτταχτῇ. Ἀκούς ἐκεῖ νὰ θέλῃ πεθερά ! Καὶ
κλαίει γι' αὐτό. . . . Κλαίει ! . . . ἔμεινε ἡ μισὴ ἀπὸ τὸν καϋμό
της. Μπᾶ, μπᾶ, . . . μήπως τῆς ἴσχυσε ; . . . Δυστυχισμένη Στυ-
λιανή !

ΜΑΓΚΑΝΟΣ εἰσερχόμενος ἀκροποδητὶ

Αἶ. . . σοῦ εἶπε ;

ΤΖΑΜΑΣ

Τὶ νὰ σοῦ εἰπῶ, Τάσσο μου, εἶναι μεγάλο τὸ δυστύχημα. . . .

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Τί ;

ΤΖΑΜΑΣ

Ναὶ, μεγάλο εἶνε καὶ πρέπει νὰ τὸ πάρουμε ἀπόφασι.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Μὴ μὲ τρομάζης Σπύρο. . . . τί ἔχει ;

ΤΖΑΜΑΣ

Τί ἔχει, τί ἔχει. . . . ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἔχει.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Τί πράμμα ;

ΤΖΑΜΑΣ

Δὲν ἔχει πεθερά.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Πεθερά !

ΤΖΑΜΑΣ

Ναὶ, ὅλα της τὰ κλάμματα γι' αὐτὸ εἶνε, γιὰτὶ δὲν ἔχει πε-
θερά.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ἔλα τώρα, μὴ χωρτεύῃς ἄδερφέ, καὶ πές μου τί ἔχει ;

ΤΖΑΜΑΣ

Ἀκουσέ μου ποῦ σοῦ λέω, τί ; θὰ σὲ γελάσω ; Αὐτὸ εἶνε ἀρ-
ρώστια σὰν κάθε ἀρρώστια καὶ πρέπει νὰ φωνάξουμε τοὺς για-

τρούς. Τί μὲ κυττάζεις; ἡ γυναῖκά σου εἶνε ἄρρωστη παιδί μου. Εἶνε κακὸ μὰ τί νὰ γείνη; πρέπει νὰ τὸ πάρουμε ἀπόφασι. Πάλι μὲ κυττάζεις! Νοιώθεις ρωμαίϊκα ἢ δέ νοιώθεις; Θέλει πεθερὰ καὶ ὅταν μὴ γυναῖκα σοῦ γυρεύει πεθερὰ καὶ σοῦ λέει μάλιστα ὅτι καὶ πηλένια ἂν εἶνε δὲν τὴν 'νοιάζει πάει νὰ πῇ πῶς λασκάρισαν ἡ βίδχισ καὶ σὰν φρόνιμοι ἄνθρωποι ποῦ εἴμχστε νὰ τὴν στείλουμε 'ς τὴν Τῆνο.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἐμβρόντητος

'Σ τὴν Τῆνο!

ΤΖΑΜΑΣ

'Ακοῦς ἐκεῖ πηλένια! [Τύπτων τὸ μέτωπον αὐτοῦ.] "Ω!

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Τὶ ἔπχθες;

ΤΖΑΜΑΣ

Μία ἰδέα!..... περίμενέ με κ' ἔρχουμαι.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ποῦ πᾶς;

ΤΖΑΜΑΣ ἐξερχόμενος

Τώρα, τώρα.

ΣΚΗΝΗ Ε'

ΜΑΓΚΑΝΟΣ καὶ εἶτα ΣΤΥΛΙΑΝΗ

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Μπα! Δὲ γίνεται· θὰ παράκουσε ὁ Σπῦρος. Πεθερὰ λέει γυρεύει ἡ γυναῖκά μου; τί πεθερά; Δὲν ἔχει καὶ νόημα. Κάτι ἄλλο θὰ τοῦ εἶπε καὶ δὲ τὸ κατάλαβε.....

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

'Ηρθες, Τάσσο;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Καλὲ τί μοῦλεγε ὁ Σπῦρος;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ἄ, σοῦ τὸ εἶπε;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ναί, μὰ κ᾿τι ἄλλο θὰ τοῦλεγες ἐσὺ, κί' αὐτὸς δὲν κατάλαβε
καί μοῦλεγε ἄλλα τῶν ἁλλῶν. Πεθερὰ λέει θέλεις;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ κλαίουσα

Καλὰ ἔλεγα ἐγὼ νὰ μὴν τὸ εἰπῶ σὲ κανέναν. . . νὰ, τώρα. .
γεῖλατε....

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἰδίᾳ.

Μπᾶ, μπᾶ τί θὰ εἰπῇ αὐτό;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Καὶ δὲν τῶχετε γιὰ τίποτε νὰ μὲ πάρετε καὶ γιὰ τρελλή....
μὰ τί νὰ κάνω ποῦ δὲν τὸ θέλω.... τῶχ'ω μέσ' ἑς τὴν καρδιά μου
καὶ μοῦ φαίνεται πῶς θὰ πεθάνω γιὰτὶ δὲν ἔχω πεθερά.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἰδίᾳ.

ὦ δυστυχία μου! δὲν εἶνε 'σ τὰ κλά της ἡ Στυλιανή μου.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ἄχ, γιὰτὶ νὰ μὴ ζῇ ἡ μᾶνα σου Τάτσο μου; θὰ τὴν ἀγαποῦσα,
θὰ τὴν ξέρεις πόσο θὰ τὴν ἀγαποῦσα;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἰδίᾳ ὀργίλως

Ἔτσι μοῦ ἔρχεται νὰ

ΣΤΥΛΙΑΝΗ κλαίουσα

Μὰ 'πέθανε ἡ καυμένη.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἰδίᾳ καταστέλλων τὴν ὀργὴν αὐτοῦ

Καλλίτερά νὰ τὴν πάρω μὲ τὸ καλό.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Καὶ 'πέθανε χωρὶς νὰ τὴν γνωρίσω.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

"Ακουσε νὰ σοῦ εἰπῶ, Στυλιανή μου, αὐτὸ ποῦ ζητᾷς θὰ εἶχε νόημα ἂν ζοῦσε ἡ μάνα μου· ἀλλὰ καὶ τότες δὲν ξέρω ἂν θὰ ἦταν σωστὸ νὰ τὴν εἶχες ἐδῶ.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Γιατί;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ἡ μάνα μου ἦταν καλὴ γυναῖκα· ὅσο καλὴ ὅμως κι' ἂν εἶνε μιὰ μάνα, πάντοτε εἶνε κακὴ πεθερά, νὰ τὸ ξέρης αὐτό. Δὲν τὸ λέω γιὰ τὴ μάνα μου, γιατί' ἐσένα καθὼς εἶσαι καὶ τόσο καλὴ θὰ σ' ἀγαποῦσε σὰν τὰ μάτια της, μὰ ἔτσι εἶνε αὐτὸς ὁ κόσμος. Ὁ γιὸς πάντα εἶνε γιὸς κ' ἡ νύφη πάντα νύφη. Θᾶρχουνταν μιὰ ἄντρα ποῦ θὰ τὰ χαλνούσατε.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ἐγὼ νὰ τὰ χαλνοῦσα μαζὶ της; ποτέ. Ὅσα πούπουλα θὰ τὴν εἶχα· ἔς τὸ κεφάλι μου, σκλάβά της θὰ ᾔγονόμουν· ἐγὼ, ἐγὼ. ... ἂ, μόνον αὐτὸ δὲ θὰ ἔβλεπες....

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Σὲ πιστεύω· ἀλλὰ τέλος πάντων ἡ μάνα μου ᾔπεθανε, ἂν ζοῦσε ὁ πατέρας μου θὰ τὴν παρακαλοῦσα νὰ ξαναπαντρευότου γιὰ νὰ ἔχης μιὰ γυναῖκα ποῦ θᾶμοιαζε μὲ πεθερά. Καὶ ὁ πατέρας μου δὲν ζῇ, τώρα τί νὰ σοῦ κάνω; Ἄφησε λοιπὸν αὐταῖς τῆς ιδέαις, ἀφοῦ αὐτὴ εἶνε ὅλη ὅλη ἡ λύπη σου, καὶ ἔλα νὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι σὰν τῆς πρώτης ἡμέρας. Δὲν εἶνε καλλίτερα;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ὅχι· ἐγὼ θὰ πεθάνω.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἰδίᾳ

Ἄ, μὰ δὲν παίρνεις βλέπω, ἀπὸ λόγια....

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Τάσσο, νὰ τὸ ξέρης θὰ πάρω φαρμάκι.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, γυναῖκα, εἶμαι καλὸς καλὸς μὰ ὅταν μὲ παραγουςκόσουν ἀνάβω. Τί ἀνοησίαις εἶνε αὐταῖς ποῦ λές; Κύτταξε ν' ἀφήσης αὐταῖς τῆς ιδέαις, γιατί' αἱ, δὲ θέλω καὶ πολὺ γιὰ ν' ἀνάψω. Ἐγὼ σ' ἔχω κυρὰ μέσ' ὅς τὸ σπίτι μου, τίποτε δὲ σοῦ λείπει, σ' ἀγαπῶ σὰν τὴν πρώτη μέρα ποῦ παντρευτήκαμε κ' ἐσὺ ἔρχεσαι μ' αὐταῖς τῆς ἀνοησίαις νὰ μοῦ χαλάσης ὅλη μου τὴν ἡσυχίαν; Καὶ νὰ γύρευες τίποτε σωστὸ, ὅς τὸ διάολο, δὲ θὰ 'μιλοῦσα μὰ νὰ γυρεύης πεθερά, ὅταν ξέρης πῶς πέθανε ἡ μάνα μου; Ἄμ' ἂν σ' ἀκούσῃ καὶ κανεὶς τί θὰ εἰπῇ; θὰ σὲ πάρῃ γιὰ τρελλή... Νὰ σοῦ εἰπῶ ἓνα πρᾶμμα; ὅλα κ' ὅλα, μὰ τρελλή γυναῖκα δὲν τὴν θέλω καὶ ξέρε το.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ κλαίουσα

Δὲ φταῖτε σεῖς, φταίω 'γὼ ποῦ τῶδγαλ' ἀπ' τὸ στόμα μου...

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Πάλι;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ὀλοφυρομένη

"Αχ, πεθεροῦλα μου, ποῦ εἶσαι, πεθερά μου;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ὀργίλως ἰδίᾳ

"Α, μὰ ἔχασα πλέον τὴν ὑπομονὴ καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι....

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ καὶ ΤΖΑΜΑΣ

ΤΖΑΜΑΣ

Αἶ, ποῦ θὰ τὴν βάλῃς Στυλιανή;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Τί πρᾶμμα;

ΤΖΑΜΑΣ

Ποῦ θὰ τὴν βάλῃς;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ποιάν;

ΤΖΑΜΑΣ

Τὴ πεθερά σου.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Τί;

ΤΖΑΜΑΣ

Σαῦ ἔφερα μιά....,

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Πεθερά;

ΤΖΑΜΑΣ

Ναὶ, πεθερά, καὶ κὺτταξέ τὴν σοῦ ἔχει κ' ἓνα κκμάρι.

[Εἰσέρχεται ἀχθοφόρος φέρων ἐπ' ὤμου γύψινον ἄγαλμα γυναικὸς ἀρχαίας, μετρίου ἀναστήματος.]

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ἔκπληκτος.

Ἄ!

ΤΖΑΜΑΣ

Δὲ μοῦ εἶπες ὅτι καὶ πηλένια ἂν ἦταν θὰ σοῦκανε; νὰ ἐγὼ, σοῦ ἔφερα ἀπὸ γύψο ποῦ ἀΐζει καὶ παραπάνω.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ὁδηγοῦσα τὸν ἀχθοφόρον

Ἐδῶ, ἐδῶ φέρ' τὴν.

Ἡ Στυλιανὴ λέγει τῷ ἀχθοφόρῳ νὰ τοποθετήσῃ αὐτὴν κατὰ γῆς, εἰτα θέτει αὐτὴν ἐπὶ τινος ἐδωλίου, κατόπιν μεταφέρει αὐτὴν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς σκηνῆς καὶ θέτει αὐτὴν ἐπὶ τινος τριπέζης. Βλέπουσα ὅτι ἐτοποθετήθη ὑψηλὰ μεταφέρει αὐτὴν ἐπὶ τινος ἐδωλίου. Ὁ ἀχθοφόρος εἰς πᾶσαν μετακίνησιν δεικνύει σημεῖα δυσαρεσκείας· ἡ Στυλιανὴ ὅτε μὲν εὐχαριστεῖται διὰ τὴν τοποθέτησιν, ὅτε δὲ δυσαρεστεῖται· περὶ τὸ τέλος τοῦ διαλόγου τὸ ἄγαλμα εὐρίσκεται ἐπὶ τινος ἐδωλίου ἀριστερᾷ, εἰς τὸ ὕψος τῆς Στυλιανῆς ἰσταμένης, ἣτις θωπεύει καὶ κατασπάζεται αὐτὸ, ἐν συγκινήσει.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Τί εἶνε αὐτό;

ΤΖΑΜΑΣ μειδιῶν

Αὐτό; ἡ μάνα σου.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Αἶ;

ΤΖΑΜΑΣ

Δὲν ἤθελε μιὰ πεθερά ἡ γυναῖκά σου; ποῦ νὰ πᾶμε νὰ ξεθάψουμε τὴ μακαρίτισσα. Θυμῆθηκα πῶς ὁ Γιάννης τοῦ Μανώλη εἶχε αὐτὸ τὸ ἄγαλμα μέσ' τὸ ὑπόγειό του καὶ 'πῆγα καὶ τ' ἀγόρασα· δὲν ἔχει καὶ ἀκριβὰ, πέντε δραχμαῖς μονάχα, τοῦ λείπει ἓνα χέρι, μὰ δὲ φαίνεται. "Ἄγαλμα ὁμῶς, θεός! αἶ;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Σπῦρο, ἡ γυναικίκα μου δὲν εἶνε καλά.

ΤΖΑΜΑΣ

Τίνο; τὸ λές, ἐμένα; ἐγὼ μὲ πρώτης τὴν κατὰλαβι· νὰ εἶσαι ὁμῶς εὐχαριστημένος πῶς αὐτὴ μονάχα εἶνε ἡ ἀρρώστια της. Κανένι δὲ βλάφτει· πεθερά θέλει· νὰ, ἔχει τώρα. Κύτταξέ την χαρά!

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Σπῦρο, Σπῦρο, δὲ μ' ἀρέσουν αὐτά. Κάτι ἔπαθε ἡ γυναῖκά μου.

ΤΖΑΜΑΣ

Τὴ δουλειά σου· θὰ τῆς περάσῃ· θὰ τὴ φιλήσῃ μιὰ, θὰ τὴ φιλήσῃ δύο, θὰ τὴ φιλήσῃ τρεῖς, ἔπειτα θὰ τὴ βαρεθῇ καὶ θὰ ἡσυχάσῃ.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ὑπόπτως

Καλά.

ΤΖΑΜΑΣ βλέπων τὸν ἀχθοφόρον

Τί θέλεις ἐσύ, τ' ἀγώγι σου; Νὰ καὶ σὺ, κύρ συμπέθερε. Δίδει χρήματα τῷ ἀχθοφόρῳ ὅστις χαιρετίζει καὶ ἀπέρχεται

ΣΤΥΛΙΑΝΗ περιχαρῆς

"Αχ, Τάσσο μου, χίλια καλὰ νᾶχῃς ποῦ μοῦφερεις ὅτι σοῦ ζήτησα.

ΤΖΑΜΑΣ

Αἴ, εἶς' εὐχαριστημένη ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Ἀκουῖς, λέει.

ΤΖΑΜΑΣ

Τόσο τὸ καλλίτερο.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Αὔριο νὰ ἰδῆς πῶς θὰ τὴ στολίσω· δὲ θὰ τὴ γνωρίσης.

ΤΖΑΜΑΣ

Μακάρι !

ΜΑΓΚΑΝΟΣ ἰδίᾳ

Μπα, τὴν καϋμένη ! νὰ μὴ τὴν καταλάβω τόσον καιρὸ !

ΤΖΑΜΑΣ

Πάμε τώρα μέσα, γιατί ἐδῶ κάνει μιὰ ζέστη ποῦ σκάζει ὁ τζιτζικας.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ἐγὼ λέω νὰ πᾶμε γιὰ τοὺς γιατροὺς, γιατί καθὼς βλέπω...

ΤΖΑΜΑΣ ὥθων αὐτὸν πρὸς τὴν θύραν

Βρὲ κάνε δουλειά σου καὶ τὴν ξέρω ἐγὼ τὴν ἀδερφή μου.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ, μόνη περιχαρὴς

Καὶ τί νὰ σοῦ πρωτοκάνω, πεθεροῦλά μου ; Καλὲ ἔχω πεθερά, εἶνε ὀικὴ μου· θὰ τὴν ἔχω ὅλη τὴν ἡμέρα ἐδῶ νὰ τῆς λέω τῆς χαραῖς μου, τὰ βάσανά μου. Ἀχ, πεθεροῦλά μου, μάτια μου, εὐτυχία μου. Στάσου νὰ σέ στολίσω ἐγὼ ποῦ νὰ χάνη τὸ νοῦ του ὅποιος σέ βλέπει. (Ἀποθάλλει τὸ περιθέραιον αὐτῆς καὶ περιβάλλει δι' αὐτοῦ τὸν λαιμὸν τοῦ ἀγάλματος) Πῶς σοῦ πάει ! καὶ πῶς σοῦ πάει ! Στάσου νὰ σοῦ βάλω καὶ φακιόλι... τί ; φακιόλι ; ἀμ' δὲν εἶσαι σὺ γιὰ ν'ἄσαι· πλακιώτισα, πεθεροῦλά μου

Θὰ σοῦ βάλω σκούφια ἐγὼ σὰν τὴν ἐγγλέζα τὴ δασκάλα. Σκούφια, σκούφια! ποῦ ναῦρω σκούφια; Ἄς σοῦ βάλω αὐτὴ τὴν πόλκα τῶρα καὶ ἔπειτα βρίσκουμε τὴ σκούφια. (Καθ' ἣν στιγμὴν προτίθεται νὰ ἐνδύσῃ τὸ ἄγαλμα παρατηρεῖ ὅτι ἐλλεῖπει μίαν χεῖρα). Μπα, ποῦ εἶνε τὸ χέρι σου, πεθερά μου; Ἄλλοι, φουρτοῦνα ποῦ μοῦρθε! δὶχως χέρι; Σοῦ τόκοψαν οἱ γιατροί; ἄχ, κατακαυμένη πεθεροῦλά μου! (ὀλοφυρομένη) Πῶς σοῦτυχε τοῦτο; καὶ πῶς θὰ σ' ἔχω τῶρα ἢ ἄμοιρη; κουλή; Κουλή θὰ μοῦ εἴσαι πεθεροῦλά μου! ἄχ, ἢ ἄμοιρη ἐγὼ! (καθ' ἣν στιγμὴν εὕρισκομένη γονυκλινῆς πρὸ τοῦ ἀγάλματος ἐκτελεῖ βιαιοτέραν τινὰ κίνησιν, τὸ ἐδῶλιον κλονεῖται καὶ τὸ ἄγαλμα πίπτον καταθραύεται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς.) Ἄχ! ἄχ! ἄχ! (Πίπτουσα λιπόθυμος) Βοήθεια!

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ, ΜΑΓΚΑΝΟΣ, ΤΖΑΜΑΣ

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Τί τρέχει;

ΤΖΑΜΑΣ

Μπα! ἔτπασε ἢ πεθερά; ὦ διάβολε, τώρα πρέπει ν' ἀγοράζουμε ἄλλη.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Στυλιανή, τί ἔπαθες;

ΤΖΑΜΑΣ

Αἵματα;

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Εἶνε σπασμένο τὸ κεφάλι της. Στυλιανή.

ΤΖΑΜΑΣ

Φέρε ὀλίγο νερὸ, ἵλιγοθύμησε.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ τρέχων πρὸς τὸ βάθος

Δυστυχίᾳ μου!

ΤΖΑΜΑΣ

Στυλιανή... δὲν ἀκούεις! Στυλιανή!

ΜΑΓΚΑΝΟΣ φέρων ὕδωρ

Ξελιγοθύμησε;

ΤΖΑΜΑΣ ραντίζων αὐτὴν

Τρίψε της τὰ χέρια. Στυλιανή.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ἀνοίγει τὰ μάτια της.

ΤΖΑΜΑΣ

Στυλιανή, σήκω. Στυλιανή μου, τί ἔπαθες;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ συνερχομένη

Ποῦ εἶμαι; ποῖοι εἰστε σεῖς;

ΤΖΑΜΑΣ

Ἐμεῖς εἴμαστε· ἐγὼ, ὁ Σπῦρος ὁ ἀδελφός σου καὶ ὁ Τάσσος,
ὁ ἄνδρας σου.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ὑπεγειρομένη

Τί ἔπαθα;

ΤΖΑΜΑΣ

Ἄ, τίποτες... λιποθυμικὰ σοῦ ἦρθε...

ΣΤΥΛΙΑΝΗ κρατοῦσα τὴν κεφαλὴν αὐτῆς

Ὡχ, πῶς πονῶ ἐδῶ 'ς τὸ κεφάλι.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Ἀμ' πῶς 'χτύπησες, Στυλιανή μου;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Νὰ ἐτούτη ἡ στρίγκλα, ποῦ τῆς ἔκανα τόσα χάρδια, ἔπεσ'
ἀπάνω μου καὶ μοῦσπασε τὸ κεφάλι.

ΤΖΑΜΑΣ

Ἡ πεθερά σου ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Πεθερά μου ; Κακὸ χρόνο ν᾿χρη ! ἄχ, τὸ κεφαλάκι μου !

ΤΖΑΜΑΣ

Δὲν πειράζει, ἔννοιχ σου, ἐγὼ θὰ σοῦ πάρω μιὰ καλλίτερη, ποῦ νὰ μὴ σπάζῃ ποτέ.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Τί ; ἄλλη ; Θεὸς νὰ φυλάξῃ. Πάρτε κι' αὐτὰ τὰ κομμάτια ἀπ' ἐδῶ νὰ μὴν τὰ ἰδῶ πληχ' ἔς τὰ μάτια μου.

ΜΑΓΚΑΝΟΣ

Τί, δὲν τὴν θέλεις πλέον ;

ΤΖΑΜΑΣ

Τὴν πεθερά σου, Στυλιανή μου, ἐσὺ ποῦ ἐχάλασες τὸν κόσμο γιὰ ν᾿χρη μιὰ πεθερά !

ΣΤΥΛΙΑΝΗ μορφάζουσα

Ὦχ, τὸ κεφαλάκι μου !

ΤΖΑΜΑΣ

Σοῦ πονεῖ, αἱ ; ἀμ' ποίος σοῦ εἶπε νὰ ζητᾷς τέτοια πράγματα ;

ΣΤΥΛΙΑΝΗ κρατοῦσα τὴν κεφαλὴν αὐτῆς

Μήτε κλῆ, μήτε κακιὰ, μήτε πηλένια πεθερά !

Δημήτριος Α. Κορομηλᾶς.